

FEDERAȚIA GENERALĂ A SINDICATELOR
FAMILIA
Sănătate și Securitate în Muncă — Stres Termic

FEDERAȚIA GENERALĂ A SINDICATELOR FAMILIA
Secția Sănătate și Securitate în Muncă

CĂLDURA EXTREMĂ LA LOCUL DE MUNCĂ

Date, riscuri, drepturi și soluții pentru lucrătorii din construcții

De ce contează pentru FGS Familia

52% dintre lucrătorii din construcții sunt expuși la temperaturi ridicate. România a înregistrat 4.900 de decese legate de căldură în vara lui 2024 — al 4-lea cel mai mare bilanț din Europa. Este timp să acționăm.

Document elaborat de FGS Familia — 2025

CUPRINS

1. Contextul global — date și cifre-cheie	3
2. Situația în Europa	4
3. Situația în România — date alarmante	5
4. Riscuri pentru sănătate	6
5. Tabelul sintetic al datelor internaționale	7
6. Ce cer sindicatele europene	8
7. Ce soluții propune FGS Familia	9
8. Cum acționăm — plan în 3 pași	10
9. Concluzii și apel la acțiune	11

1. Contextul Global — Date și Cifre-Cheie

Un raport al Organizației Internaționale a Muncii (OIM) din 2024 demonstrează povara globală a expunerilor profesionale și impactul dramatic al căldurii asupra sănătății lucrătorilor la nivel mondial.

Lucrători expuși la căldură excesivă anual

≈ 70% din forța de muncă globală

2,41 miliarde

Accidente de muncă asociate căldurii

Construcțiile printre cele mai afectate sectoare

22,87 milioane/an

Decese anuale legate de stres termic ocupațional

Subraportate — doar cazuri diagnosticate medical

18.970/an

DALY-uri pierdute (ani de viață sănătoasă)

Povara globală a stresului termic

2,09 milioane/an

Persoane cu boli cronice de rinichi legate de stres termic

În special regiuni tropicale și subtropicale

26,2 milioane

Decese anuale prin cancer non-melanom (UV)

Lucrători expuși la radiații UV — 1,6 miliarde

18.960/an

Perspectiva 2050 — Forumul Economic Mondial:

O analiză a Forumului Economic Mondial estimează că până în 2050, schimbările climatice vor duce la 14,5 milioane de decese suplimentare la nivel mondial — impact global direct și indirect.

2. Situația în Europa

Europa este continentul cu cea mai rapidă încălzire din lume. Conform unei evaluări a Agenției Europene de Mediu (AEM), multe dintre riscurile climatice au atins deja niveluri critice și ar putea deveni catastrofale fără acțiuni urgente și decisive.

2.1 Tendințe Alarmante

Creșterea lucrătorilor europeni expuși la căldură periculoasă (2000–2024) <i>Sursa: OIM — Raport SafeDay 2024</i>	+60%
Creșterea deceselor legate de căldură la locul de muncă în UE <i>În ultimele două decenii</i>	+42%
Lucrători expuși la temperaturi ridicate > 25% din timp (2024) <i>față de 24% în 2015 și 18% în 1995 — Eurofound</i>	26%
Lucrători din CONSTRUCȚII expuși la căldură ridicată <i>Al doilea sector cu cea mai mare expunere — Eurofound 2024</i>	52%
Decese cauzate de căldură în Europa — vara 2024 <i>+23,6% față de vara lui 2023</i>	62.775

2.2 Riscul de Accidente Crește cu Temperatura

Prag de temperatură	Creștere risc accidente	Riscuri suplimentare pe termen lung
Peste 30°C	+7%	Boli cardiovasculare, respiratorii
Peste 38°C	+15%	Boli cronice de rinichi, infertilitate
Expunere prelungită	Cumulativ	Afecțiuni sistemice ireversibile

Sursa: Studiu ETUI — Heatwaves as an occupational hazard (2021)

 Vocea sindicatelor europene:

FEDERAȚIA GENERALĂ A SINDICATELOR
FAMILIA

Sănătate și Securitate în Muncă — Stres Termic

ETUC (Confederația Europeană a Sindicatelor) cere Comisiei Europene să adopte de urgență o directivă privind temperaturile maxime de lucru, care să impună oprirea muncii când căldura devine periculoasă, acces la umbră, apă potabilă, echipamente de protecție și planuri preventive negociate cu sindicatele.

3. Situația în România — Date Alarmante

România se confruntă cu una dintre cele mai severe crize termice din Europa, cu consecințe directe asupra vieților lucrătorilor.

3.1 Vara 2024 — Recorduri Istorice

Conform studiului Ioniță & Nagavciuc (2024), vara anului 2024 a doborât toate recordurile înregistrate din 1857 (de când Institutul Meteorologic Filaret înregistrează date), cu o anomalie de +5,96°C față de media istorică.

Decese estimate legate de căldură în România — vara 2024

față de 2.942 în 2022 și 3.147 în 2023 — ISGlobal Barcelona

4.900

Locul României în Europa după decese cauzate de căldură (2024)

după Spania, Germania și Grecia

4 în Europa

Anomalia termică a verii 2024 față de media istorică

Record absolut din 1857 — cel mai cald an din istorie

+5,96°C

3.2 Vara 2025 — Tendința Continuă

Nu există încă un bilanț oficial al statului pentru România pe vara 2025. Singurul număr publicat este o estimare dintr-un studiu LSHTM & Imperial College London (analiză pe 854 de orașe europene).

Decese atribuite valurilor de căldură în România — vara 2025 (estimat)

România pe locul 5 în UE — LSHTM & Imperial College

≈ 1.064

⚠ București — printre cele mai afectate capitale europene:

Cercetătorii de la Imperial College London au constatat că Roma, Atena și București au înregistrat cel mai mare exces de mortalitate în raport cu populația lor. În București (1,6 milioane de locuitori), s-au înregistrat 360 de decese legate de climă, plasând capitala pe locul 7 între capitalele europene.

3.3 Prognoza Experților

Dr. Bogdan Antonescu, cercetător la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica Pământului, avertizează că în viitorul apropiat, din cauza creșterii frecvenței și duratei valurilor de căldură și a

FEDERAȚIA GENERALĂ A SINDICATELOR
FAMILIA

Sănătate și Securitate în Muncă — Stres Termic

vulnerabilității tot mai mari a populației, România se va confrunta cel mai probabil cu o creștere a morbidității și mortalității asociate valurilor de căldură.

Concluzia FGS Familia: România este extrem de vulnerabilă la căldura extremă, iar lucrătorii din construcții — care lucrează în aer liber, adesea fără protecție adecvată — sunt prima linie de risc. Datele arată că situația se agravează de la an la an.

4. Riscuri pentru Sănătate

Căldura este un ucigaș tăcut. Poate genera amețeli, șoc hipertermic, insolație sau chiar deces. Pe termen lung, lucrătorii expuși pot dezvolta boli cronice care le afectează sistemul cardiovascular sau respiratoriu.

4.1 Efecte Imediate

- Amețeli, confuzie, pierderea conștienței
- Șoc hipertermic (hiperpirexie) — temperaturi corporale > 40°C
- Insolație — urgență medicală cu risc vital
- Deshidratare severă cu afectarea funcției renale
- Crampe musculare și epuizare termică

4.2 Efecte pe Termen Lung

- Boli cardiovasculare — risc crescut la expunere cronică
- Boli cronice de rinichi — 26,2 milioane de cazuri la nivel global
- Afecțiuni respiratorii agravate de căldură și poluare
- Infertilitate — documentată la bărbații expuși repetat la temperaturi extreme
- Cancer non-melanom — prin expunere la radiații UV la locul de muncă

4.3 Vulnerabilități Specifice Construcțiilor

Studiul Friedrich Ebert Stiftung atrage atenția asupra vulnerabilităților specifice ale lucrătorilor din construcții: muncă fizică intensă în aer liber, echipamente grele care îngreunează disiparea căldurii corporale, perioade extinse de expunere fără posibilitate de refugiu în spații răcite, și suprapunerea frecventă cu un fond de vulnerabilitate economică și informare redusă cu privire la propriile drepturi.

Sesizările — un indicator al problemei sistemice:

Luând în considerare numărul scăzut de sesizări și distribuția acestora — cu 0 sesizări în județe cu perioade îndelungate de căldură extremă din sudul țării, precum Teleorman, Giurgiu sau Tulcea — putem presupune că aceste cifre nu sunt reprezentative pentru realitatea din teren, ci un efect al faptului că lucrătorii nu apelează la organismele de control. Frica și lipsa informării sunt bariere reale.

5. Tabelul Sintetic al Datelor Internaționale

Surse: OIM SafeDay 2024, Forumul Economic Mondial 2024, AEM 2024, Eurofound 2024, ETUI 2021, ISGlobal Barcelona, LSHTM & Imperial College London.

Sursă / Instituție	Indicator principal	Cifră / Tendință	Observații
OIM — SafeDay 2024	Lucrători expuși la căldură excesivă	2,41 miliarde	+60% în UE față de 2000
OIM — SafeDay 2024	Decese anuale — stres termic ocupațional	18.970/an	Subraportate
OIM — SafeDay 2024	Accidente de muncă asociate căldurii	22,87 milioane/an	Construcțiile printre cele mai afectate
OIM — SafeDay 2024	DALY-uri pierdute anual	2,09 milioane/an	Povara globală a stresului termic
Forum Economic Mondial 2024	Decese suplimentare până în 2050	≈ 14,5 milioane	Impact global estimat
AEM 2024	Europa — continent cu cea mai rapidă încălzire	—	Riscuri la nivel critic
OIM (Europa)	Creștere lucrători expuși (2000–2024)	+60%	Decese la muncă: +42%
Eurofound 2024	Lucrători expuși la temp. ridicate > 25% din timp	26%	Construcții: 52%
ETUI 2021	Creștere risc accident la >30°C	+7%	La >38°C: +15%
ISGlobal Barcelona	Decese căldură România — vara 2024	4.900	Locul 4 în Europa
LSHTM & Imperial College	Decese căldură România — vara 2025 (estimat)	≈ 1.064	Locul 5 în UE

6. Ce Cer Sindicatele Europene

Pe măsură ce valurile de căldură devin mai frecvente și mai mortale, protejarea lucrătorilor din prima linie care lucrează în aer liber este esențială. Federațiile europene și internaționale fac lobby puternic pentru locuri de muncă mai sigure.

6.1 Cerințele ETUC (Confederația Europeană a Sindicatelor)

- Adoptarea de urgență a unei directive europene privind temperaturile maxime de lucru
- Obligativitatea opririi muncii când temperatura devine periculoasă
- Acces garantat la umbră, apă potabilă și echipamente de protecție
- Planuri preventive de risc termic negociate cu sindicatele
- Formare obligatorie și controale medicale periodice

Secretarul Confederal ETUC, Giulio Romani, a declarat: «Știm că valurile de căldură vin și este rezonabil să cerem angajatorilor să lucreze cu sindicatele la un plan pentru a-i proteja pe lucrători — pauze când face prea cald, umbră, apă, formare și controale medicale.»

6.2 Cerințe față de Guverne

- Recunoașterea oficială a pericolelor căldurii extreme pentru milioane de lucrători
- Implementarea de măsuri de adaptare la căldura la locul de muncă
- Asigurarea protecției sociale pentru veniturile lucrătorilor în perioadele de întrerupere
- Accelerarea eforturilor de atenuare a efectelor schimbărilor climatice în zonele urbane

6.3 Cerințe față de Angajatori

- Asumarea responsabilității pentru pericolele și riscurile legate de căldură
- Compensații adecvate pentru lucrătorii afectați
- Remedii și măsuri de protecție implementate proactiv, nu reactiv

Toată lumea merită protecție împotriva stresului termic. Cu toții avem nevoie de reglementări și contracte colective pentru a proteja locurile de muncă, condițiile de muncă, viețile și mijloacele de trai.

7. Ce Soluții Propune FGS Familia

FGS Familia afirmă necesitatea actualizării măsurilor în aliniere cu realitatea climatică actuală, astfel încât lucrătorii să fie protejați și activitatea să nu fie sistată pe termen lung.

7.1 Achiziții Publice Responsabile Social (APRS)

O soluție structurală stă în implementarea achizițiilor publice responsabile social, prin corelarea responsabilității sociale cu combaterea efectelor căldurii și introducerea dimensiunii sociale în cadrul criteriilor de atribuire a contractelor publice — dincolo de cel mai scăzut preț.

Introducerea considerentelor sociale și de mediu în reglementările privind achizițiile publice este deja o practică în mai multe state membre UE, în aliniere cu Directiva 2014/24/EU:

- Franța — Planul Național de Acțiune pentru Achiziții Publice Durabile: contractele publice integrează criteriile sociale și de mediu, inclusiv protecția lucrătorilor față de riscurile climatice
- Germania, Suedia, Belgia, Olanda, Cipru, Spania — legislație adaptată pentru a lua în considerare riscurile climatice

7.2 Măsurile de Protecție la Locul de Muncă

- Stabilirea unui responsabil pentru sănătatea lucrătorilor pe fiecare șantier
- Măsurile speciale pentru angajații cu condiții medicale preexistente sau nou angajați
- Delegarea sarcinilor de lucru în echipe de minim două persoane
- Crearea de zone umbrite cu sisteme de climatizare accesibile
- Formarea angajaților cu privire la riscurile stresului termic și măsurile de răspuns

7.3 Dialog Social și Acorduri Colective

În contextul în care perioadele prelungite de temperaturi extreme devin o normalitate pe întreg continentul european, acordurile colective și dialogul social rămân instrumente esențiale pentru a asigura că măsurile propuse sunt în concordanță cu nevoile și realitățile sectoarelor vulnerabile.

Poziția FGS Familia:

Căldurile extreme din orașe reprezintă o provocare socială, politică, economică și climatică la adresa bunăstării noastre, dar și o ocazie de a aduce transformări pe piața muncii cu accent pe echitate, dialog social și condiții decente de muncă.

8. Cum Acționăm — Plan în 3 Pași

Pasul 1 — Mobilizarea Lucrătorilor și a Comunităților

- Organizați discuții despre stresul termic cu membrii și lucrătorii
- Distribuți materiale informative privind drepturile la protecție termică
- Identificați situațiile de risc din șantierele și locurile de muncă

Pasul 2 — Negociați Acorduri cu Angajatorii

- Stabiliți limite maxime de temperatură care să țină cont de condițiile meteorologice și de nivelurile de umiditate
- Adaptați condițiile și aranjamentele de lucru, inclusiv programul zilelor de lucru, în perioadele de căldură extremă
- Introduceți inițiative de sănătate legate de căldură și evaluări regulate ale riscurilor
- Asigurați protecții suplimentare, compensații și despăgubiri pentru lucrătorii afectați

Pasul 3 — Implicarea Autorităților Locale, Regionale și Naționale

- Includerea în procedurile de licitație și în contractele de achiziții a prevederilor privind protecția termică
- Asigurarea de prevederi de protecție socială care să acopere veniturile lucrătorilor în perioadele de încetare a activității
- Adaptarea la căldura extremă și compensarea echitabilă a lucrătorilor afectați

Este timpul să ne asumăm responsabilitatea împotriva căldurii extreme. Este timpul să acționăm! Dreptul la locuri de muncă sănătoase și sigure este un drept fundamental al omului.

9. Concluzii și Apel la Acțiune

Datele sunt clare și coerente: căldura extremă la locul de muncă ucide, îmbolnăvește și vulnerabilizează milioane de lucrători în fiecare an, iar tendința se agravează. România se numără printre cele mai afectate țări din Europa, iar lucrătorii din construcții sunt categoria cea mai expusă.

Soluțiile există — legislative, contractuale și operaționale. Ceea ce lipsește este voința politică și presiunea organizată a lucrătorilor pentru a le pune în aplicare.

Mesajele-Cheie ale FGS Familia

- Toată lumea merită protecție împotriva stresului termic — indiferent de sector sau tip de contract
- 52% din lucrătorii din construcții sunt expuși la căldură extremă — este inadmisibil ca statul să nu reglementeze
- România nu poate ignora 4.900 de decese legate de căldură într-un singur an
- Acordurile colective și dialogul social sunt instrumente esențiale — acum
- Achizițiile publice trebuie să includă criterii de protecție socială și termică

FEDERAȚIA GENERALĂ A SINDICATELOR FAMILIA

Alături de tine, la locul de muncă și în viață

Ai probleme legate de condițiile de muncă în perioadele caniculare?

Contactează FGS Familia. Îți apărăm drepturile.

www.fgsfamilia.ro

*Surse: OIM SafeDay 2024, Eurofound 2024, ETUI 2021, ISGlobal Barcelona, LSHTM & Imperial College London, AEM 2024, WEF 2024
Document elaborat de FGS Familia — 2025*